

SUCCULENTA

Orgaan van de Nederl. Ver. van Vetplantenverzamelaars

Secretariaat: G. D. DUURSMA, B 140 HUIZUM bij Leeuwarden.

Bijdragen tot kennis der Crassulaceae. III.

Aan het einde van mijn 2e bijdrage werd ik aangenaam verrast door de vriendelijke attentie van den heer Schill, die nadere gegevens verstrekke betreffende het ontstaan van den familienaam Crassulaceae en daar een lijstje aan toevoegde van de geslachten waaruit deze familie toenmaals bestond.

Dit laatste doet mij besluiten, in tegenstelling met mijn aanvankelijk voornemen, reeds nu een overzicht te geven van de geslachten waaruit de familie der Crassulaceae tegenwoordig is samengesteld.

Het eenige mij ten dienste staande, meer uitgebreide werk van den lateren tijd, waarin de geheele familie wordt behandeld is dat van 1890: „Crassulaceae” van S. Schönland in „Engler und Prantl's Natürliche Pflanzenfamilien” III 2te Abt. a. verschenen daar ik de veel nieuwere door Britton en Rose gepubliceerde „Revision of the Crassulaceae” in „North American Flora” Vol XXII, Pt. 7 p. p. 7-74, niet in handen kon krijgen.

Na gewezen te hebben op de buitengewone moeilijkheden, die een begreping der geslachten aankleven verdeelt Schönland de familie in de volgende geslachten :

1. Sedum, 2. Sempervivum, 3. Monanthes, 4. Cotyledon 5. Bryophyllum, 6. Kalanchoe, 7. Crassula, 8. Macrosepalum, 9. Rochea, 10. Grammanthes, 11. Diamorpha, 12. Penthorum, 13. Triactina,

Na deze generale indeeling volgt dan de onderverdeeling die ik hier overneem hier en daar aangevuld met sedert dien bekend geworden bijzonderheden.

1. Sedum L. (6 Secties).

1e Sectie. Rhodiola L. (vroeger op zich zelf staand geslacht). 2e Sectie. Telephium D. Koch. 3e Sectie. Aizoon L. Koch. 4e Sectie. Seda genuina D. Koch. 5e Sectie. Procrassula Gris (vroeger op zich zelf staand geslacht) Syn Aithales Webb. 6e Sectie. Telmissa Fenzl (vroeger op zich zelf staand geslacht).

2. Sempervivum L. (6 Secties).

1e Sectie. Eusempervivum (L) Koch. 2e Sectie. Jovisbarba Koch, Syn. Diopogon Jord A. Fourr. 3e Sectie. Aichryson Webb. 4e Sectie. Goochia Christ. 5e Sectie. Aeonium Webb (vroeger op zich zelf staand geslacht). 6e Sectie. Greenovia Webb. et Berthelot (vroeger op zich zelf staand geslacht).

3. Monanthes Haw. Syn. Petrohyes Webb.

4. Cotyledon L. (4 Secties).

1e Sectie. Eucotyledon Schlecht. Groep A. Paniculatae Harv. Groep B. Spicatae Harv. 2e Sectie Umbilicus D. C. (vroeger op zich zelf

staand geslacht) Groep A. Rosularia D. C. Groep B. Cotyle D. C. Groep C. Orostachys D. C. Groep D. Chiastophyllum Ledeb. Groep E. Pseudosedum Boiss. Groep F. Mucizonia D. C. 3e Sectie. Pistorinia D. C. (vroeger op zich zelf staand geslacht). 4e Sectie. Echeveria D. C. (vroeger op zich zelf staand geslacht) Syn. Pachyphytuni Klotzsch.

5. Bryophyllum Salisb. Syn. Physocalycium Vest.

6. Kalanchoe Adans. Syn. Calanchoe Pers. en Vereia Andr.

Hierbij stelt Schönland voor om Kitchingia door Baker als zelfstandig geslacht opgesteld te vereenigen met Kalanchoe.

Hamet in zijn Monographie du Genre Kalanchoe gaat nog verder en vereenigt in 1907 Bryophyllum Salisb, Cotyledon L. (gedeeltelijk), Crassuvia Commerson, Kalenchoe Haw, Kitchingia Baker, Physocalycium Vest, Vereia Willden en Vereia Andrews te zamen onder Kalanchoe Adans.

7. Crassula L. (11 Secties).

1e Sectie. Eucrassula Haw. Groep I. Latifoliae Haw. Groep II. Glaucinae Haw., Syn Rochea D. C. en Larochea Pers. Groep III. Perfilatae Haw. Groep IV. Subulares Haw. Groep V. Marginales Harv. (inclus cartogyne Haw.) Groep VI. Squamulosae Haw., Syn. Globulea Haw. gedeeltelijk en Pyrgosea E et Z. Groep VII. Petiolares Haw. Groep VIII. Rosulares Schd., Syn. Rosulares Haw. en gedeeltelijk Thyrsioidea Haw. en Pyrgosea E et Z. 2e Sectie. Sphaeritis E et Z (vroeger op zich zelf staand geslacht), Syn Globulea Haw. gedeeltelijk. 3e Sectie. Margarella Haw. Syn. Sphaeritis E et Z gedeeltelijk. 4e Sectie. Pachyacris Haw. Syn. Sphaeritis E et Z gedeeltelijk. 5e Sectie. Globulea Haw. (vroeger op zich zelf staand geslacht). 6e Sectie. Septas L. (vroeger op zich zelf staand geslacht) Syn. gedeeltelijk Petrogeton E et Z en Tuberosae Haw. 7e Sectie. Pyramidella Haw. Syn. Tetraphyle E et Z gedeeltelijk. 8e Sectie. Sedoides Schönland, Syn. Imbricata Haw. Lycopodioides Haw. Thisantha E et Z, Tetraphyle E et Z gedeeltelijk. 9e Sectie. Filipedes Schönland, Syn. Filipedes Haw., Syn. Glomeratae Haw., Syn. Crenato lobatae Haw., Syn. Sarcopiles E et Z, Petrogeton E et Z.

Als noot bemerkt Schönland dat het geslacht Dasystemon D. C. waarschijnlijk ten onrechte door De Candolle in het leven geroepen is en dat de door D. C. bedoelde, eenige plant, die dat geslacht zou uitmaken, onder de Sectie Filipedes behoort.

10e Sectie. Dinacria Haw. (vroeger op zich zelf staand geslacht). 11e Sectie Tillaea L. (vroeger op zich zelf staand geslacht). Groep I. Eutillaea Schönland. Groep II. Bulliarda D. C. (vroeger op zich zelf staand geslacht). Groep III. Helophytum E et Z (vroeger op zich zelf staand geslacht) Groep IV. Combesia A. Rich (vroeger op zich zelf staand geslacht), Syn Disporocarpa C. A. Mey.

8. Macrosepalum Rgl. et Schmalk.

9. Grammanthes D. C., Syn Vananthes Haw.

10. Rochea D. C., met uitzondering van Daniela. Syn. Kalosanthes Harv.

11. Diamorpha Nutt.

12. Penthorum L.

13. Triactina Hook f et Th.

Buiten de in Schönland's systeem genoemde zijn er, sedert het verschijnen daarvan, nog een groot aantal Crassulaceae bekend geworden.

Het meerendeel dezer planten behoort tot de Flora's van Mexico en Zuid-Afrika, velen daarvan mogen tot de fraaiste gewassen gerekend worden, doch zijn slechts bekend uit afbeeldingen en beschrijvingen, omdat uitvoer naar Europa, deels ten gevolge van den oorlog, nog niet heeft plaats gehad.

Van deze en van de oudere, nog niet door Schönland opgenomen geslachten volgt hierbij nog een opgave :

Adromischus, Altamiranoa, Courantea, Diotostemon, Dudleya, Graptopetalum, Lenophyllum, Oliveranthus, Sedastrum, Stylophyllum, Thompsonella, Tilleastrum, Urbinia en Villadia.

Het grootste aantal dezer geslachten zal vermoedelijk terug te brengen zijn tot secties of groepen van secties uit *Sedum* en *Cotyledon*; op 't oogeblik heb ik echter geen voldoende gegevens om dit met zekerheid te kunnen vaststellen.

v. w.

Misvormingen bij **Cactussen**.

Ieder vetplanten verzamelaar kent ze, de eigenaardig gevormde afwijkingen, die men gewoonlijk samenvat onder den naam „monstruositeiten". Nu eens doen ze denken aan een stuk rots met diepe kloven, en grillige uitsteeksels, zooals *Cereus peruvianus monstrosa*, dan weer aan een brokkelig stuk koraal (*Opuntia cylindrica cristata*) of een breed gerande hanekam (*Echinocactus scopa cristata*). Vooral oudere planten kunnen buitengewoon fraai zijn. Zoo zag ik eens een rotscactus welke meer dan een meter hoog was en ieders aandacht trok. Een echte propagandaplant !

Hoe dergelijke vormen ontstaan, is niet altijd even gemakkelijk te verklaren. Het groeipunt, d.w.z. het punt dicht onder den top van een groeiend plantendeel, waar de snelste celdeeling plaats heeft, wordt door de een of andere in- of uitwendige oorzaak in twee of meer deelen gesplitst, waardoor vertakkingen ontstaan, die, als zich dit verschijnsel herhaalt, elkaar vaak wederzijds in hun groei belemmeren en zoo aanleiding geven tot het ontstaan van monstruouse vormen. Bij microscopisch onderzoek kunnen we vaststellen, dat de op deze wijze gevormde cellen in vorm vaak van de normale afwijken en dat we dus met een soort woekering te doen hebben.

Opzettelijk zijn dergelijke misvormingen wel eens tot stand gekomen door verwonding van den groeitop, doen spreekt het van zelf, dat met dergelijke proefnemingen nog al wat planten verloren kunnen gaan en er ook soms ziekelijke gedrochten ontstaan.

Waar zijn, de thans in den handel zijnde monstruositeiten dan vandaan gekomen ? Van velen is het ontstaan niet historisch na te gaan, doch van enkele vormen is bekend, dat ze als abnormale deelen van overigens gewone planten zijn afgenomen en zelfstandig verder gekweekt of op andere soorten geënt.

Bij onze in het wild levende planten komt dit verschijnsel vaak voor en bij onze tuinplanten zijn op deze wijze heel wat variëteiten gekweekt.

Deze zomer nog vond ik tusschen een klein bedje *Sedum glaucum* een plantje, waarvan de stengels minstens uit een tiental normale stengels bestond, die in één vlak lagen en aan den top waaivormig uiteengingen. Een echte *cristata* vorm dus. Bloemen brengen zulke monstruouse vormen zelden voort, wat uit den rijken vegetatieven groei wel verklaarbaar is. Toch zijn er enkele soorten die wel bloeibaar zijn en zelfs rijkelijk zaad voortbrengen, b.v. *Mamillaria Wildii cristata*

en *M. pusila cristata*. Wat de eerste betreft, ben ik in het bezit van een gewone plant, die reeds lang bloeibaar moest zijn, doch „stekziek” is. Reeds een veertigtal bolletjes heb ik moeten verwijderen, doch aan den top bevinden zich een aantal spruiten die met breedten basis vergroeid zijn, waardoor het geheel eenigszins den hanekam-vorm krijgt. Ik beschouw deze plant als een overgang en wacht met belangstelling het verder verloop af.

Ook bij *Mam. pusilla* komt een dergelijke groeiwijze voor. Eigenaardig is het wel dat uit de zaden dezer cristatavormen steeds normale planten ontstaan, zoodat het cristatakenmerk hier niet erfelijk schijnt. Daarentegen is de in onze tuinen gekweekte *Hanekam* (*Ce-losia cristata*) wel zaadvast.

Cacteen zaailingen, die dergelijke afwijkingen vertoonen, hebben groote waarde, ook voor de studie, der erfelijkheid. Het is mogelijk, dat ze afkomstig waren van reeds abnormale planten, het zouden ook geheel nieuwe vormen, zoogenaamde „mutaties” kunnen zijn. Een dergelijk geval is inderdaad bij *Cereus Jamacaru* waargenomen, (M. Löbner, Monatschrift 1916).

Mochten er onder onze lezers zijn, die op dit gebied soms eenige ervaring hebben opgedaan, dan zullen we hen voor mededeeling hiervan in „Succulenta” zeer dankbaar zijn. R'dam, v. d. H.

Mededeelingen.

NIEUWE LEDEN. 161. Mevr. H. C. Hoofd-Hasselaar, Tiel.
162. J. T. van Wereld, Amsterdam, Singel 451.
163. W. I. M. Heldoorn, 's Gravenhage, Weimarstr 159.

ADRESVERANDERINGEN. Het adres van den heer A. Montfoort is weer Graanstraat 2bis te Utrecht, terwijl de heer F. Starke thans te Zeist woont (Utr. Straatweg 2) „Bel Air”.

VERDEELING ZADEN. De heer Jean H. J. v. Wijlick te Venlo, zond ons 3 verschillende soorten rijpe bessen van *Phyllocactus hybridus*, n.l. *Virginia*, *Pfau* en *Erebus*, welke wij voor de eerste 3 aanvragers beschikbaar stellen. Zijn er veel aanvragers, dan hebben die, welke een vorig maal niet ontvingen, de voorkeur. Tevens deelt de geachte schenker ons mede, dat hij een 20-tal éénjarige planten van *Phyllo's* en andere cactussen beschikbaar heeft ter ruiling tegen andere cacteen. Soortenlijst wordt door den heer van Wijlick op aanvraag gaarne verstrekt.

RUILRUBRIEK. Aangeboden stekken van *Ceropegia Woodii*, *Cras-sula cordata*, *Cereus Sylvestrii*, *Cotyledon orbiculata* en *Kleinia repens* gratis tegen frankeringskosten (10 cent) *Hoya carnosa* (stek) in ruil tegen andere soorten, door J. M. van den Houten te Rotterdam (Rob Fruinstr. 64).

„SUCCULENTA” No. 11. In het volgend nummer, dat denkelijk niet eerder dan in de tweede helft van November zal verschijnen hopen wij een fraaie oorspronkelijke foto te plaatsen waarop een 40-tal Crassulaceae zijn afgebeeld.

HANDELSGÄRTNERI R. JOHANSSENS, - ODENSE (DANMARK).

Speciaal cultuur van zeldzame vetplanten.

Eigen plantenziekers. Export naar alle landen.

Correspondentie in Duitsch, Engelsch en Fransch.

ECHINOCACTUS DADAKII FRIC,

de nieuwste import van mijn eerste na den oorlog uit Zuid-Amerika aangekomen zending
Cactussen per stuk 4 à 6 Kronen (Deensche waarde).

VRAAGT MIJN RIJK GEÏLLUSTREERDE PRIJSCOURANT.